

המפלץ

איטליה

לפני זמן רב, באזור קמפניה, סמוך למריליאנו, חיה אישה עניה, מסללה שמה, שהיו לה שש בנות יפות ותמירות כמו עצי אורן וגם בן אחד, בשם אנטוניו, טיפש גמור ומטומטם.

מדי יום דיברה אליו אמו "מה אתה עושה, יצור חסר תועלת. אילו רק ידעתי כי תוכל לדאוג לעצמך, הייתי מגרשת אותך מהבית כבר מזמן, כדי לא לראות את פניך המטופשים."

כמעט כל יום אנטוניו גרם לנזק כלשהו, עד שמסללה איבדה את סבלנותה והרביצה לו כהוגן. הצעיר נבהל כל כך שיצא בריצה מהבית ולא פסק לרוץ עד שהחשיך וכוכבים האירו בשמיים. הוא הלך זמן מה בלי לדעת לאן, עד שבסוף הגיע למערה שבפתחה עמד מפלץ מכוער ביותר.

למפלץ היה ראש גדול ומצח מקומט, גבות

שנפגשו מעל אפו, עיניים פוזלות, אף גדול ושטוח ופה שממנו בלטו שתי שיניים גדולות כמו חטים של פיל. שערות גדלו על כל גופו, רגליו דמו ללהבי חרבות וכפות רגליו היו שטוחות כמו אלה של ברווז. בקיצור יצור זוועתי ומגוחך כאחד.

אלא שאנטוניו, למרות כל מגרעותיו, לא היה פחדן. להפך, הוא היה נער מנומס ועל כן הוריד את כובעו ואמר "שלום אדוני, אני מאחל לך הרבה בריאות. אולי תאמר לי כמה רחוק המקום שאני רוצה להגיע אליו, ואיך ללכת לשם?"

כשהמפלץ שמע את השאלה המוזרה פרץ בצחוק, אבל ההתנהגות המנומסת של הנער מצאה חן בעיניו ואמר "אולי תרצה לעבוד אצלי?"

"ומה אקבל בתמורה?" שאל אנטוניו.

"אם תעבוד אצלי בנאמנות" ענה המפלץ "תקבל תמורה שתספק אותך."

כך הם הסכימו, ואנטוניו הפך למשרתו של המפלץ. עבודה לא הייתה קשה והמפלץ

התנהג אליו יפה ולא ניצל אותו יותר מדי, כך שכעבור זמן מה אנטוניו השמין כמו חגלה, היה עגול כמו חבית, אדום כמו סרטן מבושל וחצוף כמו תרנגול.

אבל אחרי שנתיים של חיים טובים התחיל אנטוניו להתגעגע הביתה. המפלץ ראה זאת ויום אחד אמר "אנטוניו יקירי, אני מבין שהנך מתגעגע הביתה ומאחר שאני מחבב אותך מאוד אסכים שתבקר שם. הנה, קח את החמור, כדי שלא תצטרך ללכת ברגל, אך זכור לא לומר לו אף פעם 'בריקלבריט' כי אז בטוח תצטער.

אנטוניו לקח את החמור, קפץ עליו ורכב מהר בכוון ביתו. אבל כבר אחרי מאתיים מטר ירד ממנו וקרא "בריקלבריט".

רק אמר את המילה ומפי החמור התחילו להישפך פנינים, אבני אודם, ויהלומים גדולים. אנטוניו הביט בפליאה, ובשמחה גדולה מילא שק בכל האוצרות האלה, עלה על החמור והמשיך לרכב הביתה. הערב כבר ירד ולכן עצר בדרך ללון בפונדק. הוא הלך לפונדקאי

ואמר לו "אישי הטוב, אנא הכין מקום באורווה לחמור שלי. תן לבהמה זו מספיק חציר ושיבולת שועל, אבל תשמר ואל תאמר לו מילה 'בריקלבריט' כי תצטער על כך מאוד. קח גם את השק הכבד הזה ושמור אותו בשבילי."

הפונדקאי הופתע מהבקשה, אבל ראה אבני חן הנוצצים דרך בד השק, והחליט לראות מה יקרה כאשר יאמר את המילה המוזרה. הוא נתן לאנטוניו ארוחה טובה, השקה אותו ביין והכין לו מיטה נוחה. כשרק שמע את הנחירות של האורח, רץ מיד לאורווה ואמר לחמור 'בריקלבריט' ומפיו החיה נשפכו פנינים ואבנים יקרות.

הפונדקאי שראה זאת, רצה לשמור את הבהמה לעצמו והחליט לחליף את החמור באחד רגיל.

כאשר אנטוניו התעורר בבוקר, קרא לפונדקאי וביקש חשבון עבור לינה. אחרי ששילם, הלך לאורווה ולקח את מה שחשב לחמור שלו, לקח את השק שהפונדקאי מילא בחצץ

במקום האבנים היקרות, עלה על החמור ויצא לדרך. תוך זמן קצר הגיע אנטוניו הביתה וקרא לאמו "אמא, בואי מהר והביאי גם סדין גדול. פרסי אותו על הארץ ומיד תראי איזה אוצרות הבאתי לך."

אמו רצה מיד לארון, הוציאה את הסדין היפה ביותר ופרסה אותו על הארץ. אנטוניו העמיד את החמור על הסדין ואמר 'בריקלבריט'. אך הפעם לא קרה כלום, כי החמור כלל לא שם לב למילת הקסם. פעמיים, שלוש פעמים חזר אנטוניו על 'בריקלבריט' וכלום לא קרה. אנטוניו כעס נורא על החמור והתחיל להרביץ לו בכל כוחו והחמור האומלל רק בעט וקרע ולכלך את המפה הטובה.

כאשר מסללה ראתה את הנזק שנגרם לסדין היפה שלה, חשבה שבנה רק משטה בה. היא לקחה מקל עבה והרביצה לאנטוניו עד שזה ברח ממנה בריצה ולא עצר עד שהגיע למערת המפלץ.

כאשר המפלץ ראה את הנער חוזר במצב עלוב כזה, הבין מיד מה קרה. אך הוא לא

כעס ורק הסביר לאנטוניו כמה טיפשי היה לתת לרמות את עצמו על ידי הפונדקאי, ולקבל בהמה חסרת ערך במקום החמור הקסום.

אנטוניו שמע את מילות המפלץ והבטיח שלא ינהג יותר בטיפשות כזו. הוא נשאר אצל המפלץ ושירת אותו שנה נוספת. אך אחרי שנה שוב התחיל להתגעגע הביתה ורצה לראות את משפחתו.

המפלץ, למרות שנראה כה מכוער, היה טוב-לב וכשראה שהנער מתגעגע הביתה נתן לו חופשה. לפני שנפרד ממנו נתן לו מפת שולחן יפה ואמר "תן זאת לאמך, אך שמור אותה היטב ואך תאבד אותה כמו שאיבדת את החמור. עד שלא תהיה בבית אל תאמר 'מפה תתפרסי' או 'מפה תתקפלי', כי אחרת תהיה שוב אומלל. ראה, הזהרתיך!"

אנטוניו יצא לדרך אך כבר אחרי קילומטר שם את המפה על הארץ ואמר "מפה תתפרסי". המפה נפרסה מיד ועליה מצא אנטוניו אבני חן ואוצרות אחרים רבים. אחרי שראה זאת

אמר "מפה תתקפלי" והמשיך בדרכו.
ושוב נשאר אנטוניו ללינה באותו הפונדק.
הפעם נתן לפונדקאי את המפה לשמירה
והזהיר אותו שלא לומר "מפה תתפרסי" או
"מפה תתקפלי".

הפונדקאי, גנב ושודד מטבעו, לקח את המפה
ואמר לאנטוניו, "אל תדאג, אשמור אותה
כאילו הייתה שלי". אחר כך האכיל והשקה
את אנטוניו וכאשר זה כבר ישן היטב, בדק
את המפה. כאשר רק אמר "מפה תתפרסי"
ראה עליה אוצרות כאלה שעוד לא ראה
מעולם והחליט שוב להחליף את המפה.
למחרת הפונדקאי נתן לאנטוניו מפה דומה
לזו הקסומה, ואנטוניו יצאה לדרך אל אמו.
כשהגיע הביתה אמר "עכשיו יהיה לנו מכל
טוב ולא נצטרך כבר ללכת בסחבות או לדאוג
לאוכל". הוא שם את המפה על השולחן ואמר
"מפה תתפרסי", אבל כלום לא קרה. הוא
חזר על מילת קסם פעמים מספר אך דבר לא
עזר. ואז אמר אנטוניו "הפונדקאי הרשע
רימה אותי שוב, אך אני אתנקם בו והוא

יצטער שגנב לי את החמור ואת המפה."
אמא של אנטוניו נזפה בבנה וציוותה לו ללכת
מהבית, כי לא מכירה אותו יותר כבנה. הנער
נפגע קשה מדברים אלה, וחזר למעביד שלו,
המפלץ, כמו כלב עם זנב בין רגליו.

המפלץ מיד הבין מה קרה, נזף באנטוניו
ואמר "אינני יודע מה מונע ממני לתת לך
מכות. אתה בחור חסר תועלת. אתה מספר
לכולם הכל ולשונך לא פוסק מלנוע בפוך. אילו
שתקת, לא היית נכנס לצרות אלה. רק אתה
אשם במה שקורה לך".

אנטוניו שמע את הדברים בשקט, ובראש
רכון. הוא המשיך לשרת אצל המפלץ עוד
שלוש שנים. אך למרות שאמו גירשה אותו
מהבית, התגעגע אליה ורצה לחזור לביתו.
הוא ביקש רשות מהמפלץ וזה הסכים. אך
לפני שיצא לדרך נתן לו המפלץ מקל, חרוט
ומקושט יפה, ואמר "קח את המקל למזכרת,
אבל תשמר ואל תאמר 'קום, מקל' או 'שכב,
מקל', כי אם תעשה זאת לא הייתי רוצה
להיות בעורך".

אנטוניו לקח את המקל ואמר "למדתי לקח. אינני טיפש כפי שאתה חושב ואנהג כמו שצריך." "אני שמח לשמוע זאת" אמר המפלץ "וזכור, מי שמוזהר, הוא מוגן פעמיים." אנטוניו הודה להמפלץ על טוב לבו ויצא לדרך במצב רוח טוב. אך גם הפעם גברה עליו הסקרנות וכעבור כברת דרך אמר "קום, מקל". רק יצאו מילים אלה מפיו, כשהמקל נשמט מידו והתחיל להרביץ לו בכוח. לא עזר לאנטוניו להתחמק מהמכות עד שבשארית כוחותיו אמר "שכב, מקל" והמקל נשכב בשקט על הארץ. הפעם אנטוניו למד לקח באמת, אבל למרות שהיה חבול וכואב בכל גופו, החליט להתנקם בפונדקאי. גם הפעם קיבלו אותו בפונדק בסבר פנים יפות וכשאנטוניו התיישב לארוחה אמר לפונדקאי "אנא שמור היטב על המקל שלי שעומד שם בפינה. הוא בעל ערך רב עבורי. רק אל תאמר 'קום מקל', כי דברים משונים עלולים לקרות אז." הפונדקאי, שהיה בטוח כי הפעם שוב זכה

באוצר, המתין רק שאנטוניו יירדם ואמר מיד "קום, מקל". המקל התחיל להרביץ לו בכל הכוח. לא עזרו לו צעקות ותחנונים, לא הצליח לברוח לפני מכות עד שהעיר את אנטוניו וביקש רחמים. כאשר אנטוניו ראה שהתעלול הצליח אמר "לא אעזור לך עד שלא תחזיר לי את כל מה שגנבת ממני. אם לא תעשה כך, המקל ימשיך להרביץ לך עד מוות." הפונדקאי, שהרגיש כבר כמעט מת, צעק "קח את כל רכושך, רק שחרר אותי מהמכות האלה" והוא רץ לחצר והחזיר לאנטוניו את החמור, המפה ואת שקי האוצרות. כאשר אנטוניו קיבל חזרה את רכושו אמר "שכב, מקל", והמקל הפסיק להרביץ לפונדקאי. ואז אנטוניו לקח את החמור ואת המפה, וכמובן את המקל גם כן, וחזר איתם בשלום לביתו. הפעם המילים הקסומות פעלו והחמור והמפה סיפקו למשפחה את כל צורכיהם. מאז הם חיו כולם בעושר ואושר.